

HET EERSTE GEBOD

Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben.

ZONDAG 34

Vraag 94: Wat gebiedt God in het eerste gebod?

Antwoord: Dat ik, zo lief als mij mijner zielezaligheid is, alle afgoderij, toverij, waarzegging, superstitie of bijgeloof, aanroeping van de heiligen of van andere schepselen mijde en vliede, en den enigen waren God recht lere kennen, Hem alleen vertrouwde, in alle ootmoedigheid en lijdzaamheid mij Hem alleen onderwerpe, van Hem alleen alle goeds verwachte, Hem van ganser harte liefhebbe, vreze en ere, also, dat ik eer van alle schepselen afa en die varen late, dan dat ik in het allerminste tegen Zijn wil doe.

Vraag 95: Wat is afgoderij?

Antwoord: Afgoderij is, in de plaats des enigen waren Gods, Die Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft, of benevens Hem, iets anders verzinnen of hebben, waarop de mens zijn vertrouwen zet.

photo

Facebook

HOOFDSTUK 1

HET EERSTE GEBOD

Na het bestuderen van dit hoofdstuk ken je het doel van het Eerste Gebod, enkele Bijbelse achtergronden en heb je zicht op de actualiteit van dit gebod voor de samenleving en voor het persoonlijk leven van vandaag.

VOORAF

- 1** Geef je mening over de volgende uitspraak:
In goden als Baäl en Wodan gelooft niemand meer. Het Eerste Gebod is overbodig geworden.
- 2** Reageer op de volgende stellingen: a. Ik heb in mijn leven geen afgoden. b. Ik ben nergens echt aan verslaafd. c. Als je God niet echt dient, dien je de duivel.
- 3** Bij ieder mens vormt iets de kern van zijn of haar leven. Wat is voor jou – als je diep in je hart kijkt – het belangrijkste in je leven?

1.1 HET DOEL VAN HET EERSTE GEBOD

De HEERE, de God van het verbond, heeft Israël lief, Hij is bezorgd om Zijn volk. Het *Eerste* Gebod dat de Heere – bij het ontzagwekkende gebeuren bij de berg Sinaï, het volk geeft, luidt mede daarom: *‘Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben’*. God, Die de mens het beste gunt, wil hem bewaren voor het verderf en ondergang – hem dicht bij Zich brengen én houden. Begrijp je de diepe bewogenheid achter dit Eerste Gebod?

We moeten nog iets heel belangrijks zeggen, iets dat voorop staat: De Heere komt als dé Koning van hemel en aarde, als onze Schepper, alle eer toe! Hij heeft récht op de mens. *Hij* heeft ons gemaakt. Onze ogen, oren, mond, handen, enzovoorts behoren in Zijn (liefde)dienst te staan. Vandaar dit gebod. Als je iets of iemand anders dan God dient, betekent dat dat je ten diepste de wil van de duivel doet. Dat is tot oneer van God. Daarmee krenk je Hem.

Bij het Eerste Gebod gaat het dus om Gods eer en ons behoud. Vóórdat God ons Zijn andere geboden laat horen, geeft Hij eerst dit gebod. Uit dit hoofdgebod vloeien alle andere geboden voort. Bepaalt dit gebod onze koers, dan hebben ook de andere geboden ons hart. Dit gebod wijst ons op de kern van ons leven: de gezindheid van ons hart. In het Eerste Gebod zegt de Heere het ons zo hartelijk: *‘Heb Mij lief met heel je hart’*.

1.2 IETS VANUIT DE SCHRIFT OVER HET EERSTE GEBOD

De positieve bedoeling van het Eerste Gebod blijkt uit heel de Schrift. Telkens zie je dat de Heere ertoe oproept om Hem te dienen, Hem te vertrouwen, Hem lief te hebben en het alleen van Hem te verwachten. En dat niet alleen, Hij belooft én geeft ook Zijn zegen daarover. Enkele teksten:

Gods eer en ons behoud

De gezindheid van ons hart

Positieve bedoeling

‘Kies dan het leven, opdat gij leeft, gij en uw zaad, liefhebbende den HEERE uw God, Zijner stem gehoorzaam zijnde en Hem aanhangende, want Hij is uw Leven en de Lengte uwer dagen; opdat gij blijft in het land, dat de HEERE uw vaderen, Abraham, Izak en Jakob gezworen heeft hun te zullen geven.’
(Deuteronomium 30:19b en 20)

‘Wendt u naar Mij toe, wordt behouden alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer.’ (Jesaja 45:22)

‘Gij zult liefhebben den Heere uw God met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod.’
(Matthéüs 22:37b en 38)

‘Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij; en Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid...’
(Johannes 10:27 en 28a)

Dit zijn maar enkele voorbeelden; de hele Bijbel is er vol van! De Heere heeft als de enige en almachtige Koning recht op Zijn eer, recht op de mens, en Hij zoekt het behoud van de mens.

Daarom zie je dat de Heere in Zijn Woord zo indringend waarschuwt tegen afgoderij, in welke vorm dan ook¹, en ook daarom vraagt de Heere héél ons hart; niemand kan twee heren dienen. **‘Het dienen van afgoden is verbréken van het verbond met God!’²** (Matthéüs 6:24).

In de boeken van de Profeten wordt de relatie tussen de Heere en het verbonds-

Afgoderij

volk Israël vaak uitgedrukt met het beeld van het huwelijk. Als het volk Israël andere goden dient, verwijt de Heere hen overspel te hebben gepleegd, ontrouw³. De HEERE kan de mens niet delen, zoals een man zijn vrouw niet kan delen met een ander en een vrouw haar man niet.⁴ Echte liefde vermijdt alle geflirt met een ander.

Ontrouw

Ontrouw aan de Heere kan op verschillende manieren tot uiting komen. Alles wat we toestaan ons te beheersen of waarop we ons vertrouwen stellen, is ten diepste een afgod en ontrouw aan God. Dat hoeft dus niet te gaan om een (afgods)beeld, maar, laat de Bijbel ons zien, dat kan ook gaan om je eigen ik, vrouwen, eten, techniek, geld, enzovoorts⁵. (Vaak zat dit ook achter de afgodendienst!⁶) Als iets anders ons beheerst of als we op iets anders vertrouwen, neemt dat de plaats in die God alleen toekomt.

Dienst aan de duivel

Ontrouw aan God is dienst aan de duivel.⁷ We realiseren ons dat vaak veel te weinig. Gods tegenstander, de duivel, is erop uit God te krenken en ons daarin mee te slepen. Hij wil dat we zijn wil doen. Daarmee zijn we op pad naar onze eeuwige ondergang. Petrus waarschuwt ons daarom heel indringend voor de duivel:

‘Zijt nuchter en waakt; want uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden.’ (1 Petrus 5:7)

Krenking van God

Ontrouw aan de Heere krenkt Hem tot in het diepst. Dat laat de Schrift ons meermalen duidelijk zien. Toen het volk Israël de Heere, ondanks alle liefdevolle waarschuwingen, telkens verliet en andere goden diende, werd het volk gestraft met wegvoering naar Assyrië en Babel. Ontrouw aan de Heere is zonde – en zonde vraagt om straf. God is immers niet alleen barmhartig, maar Hij is ook volmaakt rechtvaardig.⁸ Ook deze zonde kan alleen door bekering, om Christus’ wil, vergeven worden.

1.3 DE ACTUALITEIT VAN HET EERSTE GEBOD

Het Eerste Gebod is dus gericht op Gods eer en ons behoud. De Heere zegt in dit gebod: ***Heb Mij lief met heel je hart!*** Dat is dus in de eerste plaats belangrijk. Hoe is dit in jouw leven? Heeft God de liefde van je hart, staat Hij, ondanks al je eigen armoede en tekort, op de eerste plek in jouw leven? Dan ben je rijk, zo onuitsprekelijk rijk. Rijk in God, voor tijd en eeuwigheid.

Als de Heere niet in de eerste plek heeft in jouw leven, dan is dat heel erg. De Bijbel laat dat meerdere malen duidelijk zien⁹. Je geeft dan God niet de eer die Hem toekomt, en je bent op weg naar je eeuwige verderf... Gods hartelijke roepstem komt echter ook vandaag nog tot jou: ***‘Mijn zoon [mijn dochter], geef Mij uw hart’*** (Spreuken 23:26a). Zou je je knieën dan niet buigen en de Heere aanroepen? Echt, Hij is het zó waard.

Afgoden zoals Baäl en Astarte vormen in directe zin voor ons geen verleiding meer¹⁰. Des te erger echter de andere afgoden die Gods Woord ons liet zien. Een afgod is immers alles wat we toestaan ons te beheersen of waarop we ons vertrouwen stellen! Wat neemt ons leven in beslag, wat komt er op de eerste plaats? Als je daarover nadent, kun je vast verschillende dingen noemen. Vaak (niet altijd!) gaat het daarbij om zaken die op zichzelf genomen goed (kunnen) zijn, maar die zo’n invloed in ons leven hebben (gekregen) dat ze ons hart beheersen. Denk eens aan: je eigen ik, geld, vriend of vriendin, (bij)baan, sport, social media, hobby, kleren, enzovoorts. Je mag die zaken ***gebruiken***, maar als zulke zaken je ***hart*** beheersen, nemen ze de plaats in die alleen God toekomt.

Het kan natuurlijk ook gaan om zaken die op zichzelf genomen al zondig ***zijn***. Denk eens aan: verslaafd zijn aan popmuziek, ‘even mijn horoscoop lezen’, verslingerd zijn aan discobezoek, enzovoorts. Jozua vroeg het volk Israël een keus te maken: óf de HEERE óf de afgoden. Die vraag komt ook tot ons, en gaat om ons ***behoud!*** Waar ligt ons, waar ligt jouw hart? De Heere zegt het heel eerlijk: ***‘Wie met Mij niet is, die is tegen Mij’*** (Matthéüs 12:30a).

‘Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem. Want al wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid des vleses, en de begeerlijkheid der ogen, en de grootsheid des levens, is niet uit den Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij, en haar begeerlijkheid; maar die den wil van God doet, blijft in der eeuwigheid.’ (1 Johannes 2:15-17)

Afgoden

VERWERKINGSVRAGEN

1. DUIVELS DICHTBIJ (PAR. 1.2)

Lees samen het voorwoord uit het boek *Duivels dichtbij* van dr. S.D. Post.
Beantwoord de vragen.

Dichtbij

Hoe dichtbij is de duivel in jouw leven? Misschien heb je daar nog niet vaak over nagedacht. Je weet vaag iets van occultisme. Horoscopen? Daar doe je niet aan. Satanisme is ver van je bed. De duivel is evenwel dichtbij. Hij richt je ogen, filtert wat je hoort, kleurt je gevoelens en redeneert volop mee in je hoofd. En met alles heeft hij één doel: zijn grote Tegenstander tergen en kwetsen. Hij is de gezworen vijand van God. Tot op de laatste seconde, tot vlak voor de wederkomst, zal hij proberen de kroon op Gods schepping verder weg te trekken in de verschrikkelijke chaos, waarin de mens door eigen schuld terecht gekomen is. Hij haat het licht en doet wanhopig pogingen om Gods kind met banden van duisternis aan het ongeloof vast te ketenen.

Als je nog in dienst bent van de satan heb je er recht op te weten, wat het doel van de duivel is met jouw leven. Dan is het hoog tijd dat je verder kennis maakt met de duivel, zodat je weet dat je in handen bent van een volstrekt onbetrouwbaar en uiterst geraffineerd heerschap. Als je door Gods genade vol overtuiging ontslag hebt genomen uit zijn dienst, moet je weten dat hij je niet zomaar laat gaan. Hij lastert. Hij manipuleert. Hij vleit. Paulus kon over de duivel zeggen: 'Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend.' Wie onbekend is met de listen en strategieën van de duivel, vormt een al te gemakkelijke prooi.

De duivel is een leugenaar. Hij houdt van schemer. Hij is de vorst der duisternis. Hij hoeft niet op de voorgrond te treden. Hij voelt zich thuis in de schaduw van je leven. Als je niet alert bent, merk je hem niet op. Dat is een gevaarlijke positie. Want al zie je hem niet, hij is er. Hij is dichtbij. Dichterbij dan je denkt.

- a. Heb jij in je leven al vaak nagedacht over wat je in bovenstaand gedeelte gelezen hebt? Hoe komt dat?
- b. Bedenk met elkaar drie manieren die de duivel gebruikt om mensen bij de Heere weg te houden.
- c. Lees Efeze 6:10 t/m 13. Vat vers 12 samen in eigen woorden.
- d. Lees Efeze 6:13 t/m 20. Noem drie zaken die belangrijk zijn in de strijd tegen de duivel.

2. STELLINGEN (PAR. 1.3)

- A. De Heere heeft met het Eerste Gebod ons welzijn op het oog.
- B. Popmuziek hoort bij het terrein van de duivel.
- C. 'Roken' is geen afgod.
- D. Een *christen* kan en wil geen wereldkampioenschap voetbal kijken.
- E. Er bestaat geen verband tussen het Eerste Gebod en sociale media.
- F. Af en toe je horoscoop bekijken, niets mis mee!

3. VOETBAL (PAR. 1.3)

Voordelen	Bezwaren

- Noem samen minimaal vijf voordelen van voetbal en zet ze in bovenstaande tabel.
- Noem samen minimaal vijf bezwaren tegen voetbal en zet ze in bovenstaande tabel.
- Jij en je vrienden spelen een partijtje voetbal op een grasveldje in de buurt. Welke voordelen zijn van toepassing? En welke bezwaren gelden er?
- Twee landen spelen tegen elkaar tijdens de finale van het wereldkampioenschap voetbal. Welke voordelen zijn van toepassing? En welke bezwaren gelden er?
- Welke conclusie kun je trekken uit vraag c. en d.?

4. JE EIGEN IK (PAR. 1.3)

- a. Een week bestaat uit 168 uur. Maak een overzicht waaraan jij deze tijd besteedt. Denk aan zaken als:
- Studie (schoolbezoek én leren) of stage;
  - Bijbaan;
  - Slapen en persoonlijke verzorging;
  - Winkelen;
  - Omgaan met vrienden;
  - Sociale media;
  - Hobby's en vrije tijd;
  - *Persoonlijk* Bijbellesen en gebed;
  - Enzovoorts.
- b. Welke zaken vallen je op in het gemaakte overzicht?
- c. Kan een mens feitelijk zijn eigen afgod zijn? Licht je antwoord toe.

5. DE SMELTERIJ

Onderstaande gebeurtenis komt uit het boek *'Zij mogen de hemel niet zien'*. In dit boek beschrijft een Noord-Koreaanse vrouw, Soon Ok Lee, haar zes jaren in een strafkamp. In de jaren was zij nog geen christin. Later is zij dat wel geworden. Omdat zij weigerde mee te werken aan de zelfverrijking van hebbelijke ambtenaren, belandde zij in een strafkamp. In dat strafkamp zaten ook christenen...

Op een nacht in februari 1992 ging ik naar de smelterij. Het werk voor die dag zat er bijna op en ik moest de dagelijkse productie controleren. Ik zag acht christelijke gevangenen lopen met een grote metalen ketel met gesmolten ijzer. Een gevangenisbeambte riep hun in zeer verwerpelijke bewoordingen iets toe. 'Morgen vindt de heropvoedingstraining plaats. Zoals jullie weten, wordt die gehouden vanwege jullie koppigheid. Er wordt verwacht dat jullie aanwezig zullen zijn. Morgen staat in het teken van de 'zuivering van het denken'. Morgen gaan jullie aan iedereen vertellen dat er in de hemel niets is om in te geloven; er is geen God. Anders worden jullie gedood. Begrepen?'

Iedereen zweeg. Niet één gevangene reageerde. De beambte wachtte niet lang op een antwoord, want hij werd niet graag genegeerd. Hij wist dat morgen een belangrijke dag was vanwege de heropvoeding, en hij wilde dat de gelovigen hun geloof zouden herroepen. Hij schreeuwde tegen de gevangenen: 'Waarom zijn jullie zo stil? Geef antwoord! Nu!' Niemand zei iets. De gevangenisbeambte werd woedend en begon te schelden tegen de mannen. Hij brulde luidkeels: 'Stelletje ellendelingen! Kom alle acht hier en kniel neer met je gezicht op de grond!' Ze deden wat hij zei. Ze knielden neer en bogen hun hoofd.

De gevangenisbeambte riep andere mannelijke gevangenen. 'We kunnen deze mannen niet in leven laten. Ze weten zeker niet wie ze voor zich hebben. Haal kokend ijzer uit de oven en giet het over ze heen!' De ogen van deze mannen waren vol angst. Het vloeibare ijzer was 1650 graden. Ze stonden niet te springen om zoiets gruwelijks te doen. De gevangenisbeambte wierp hun een dreigende blik toe. 'Willen jullie samen met hen sterven?' De bange gevangenen gingen snel een ketel met gesmolten ijzer halen. Daarna goten ze het kokende ijzer over de mensen van God heen, die daar zo stil op hun knieën zaten.

Opeens werd ik overweldigd door de geur van brandend vlees. De lichamen begonnen te verschrompelen door de intense hitte van het vloeibare metaal, dat dwars door hun vlees brandde.

Ik viel op de grond en verloor door de schok bijna het bewustzijn. Het had zo'n enorme impact op me dat ik schreeuwde alsof ik gek was. Ook andere gevangenen in de fabriek schreeuwden van afgrijzen terwijl de acht christenen stierven. Kijkend naar hun verschrompelde lichamen vroeg ik me oprecht af: 'Wat geloven zij? Wat zien ze toch in de lege lucht? Wat kunnen ze nou belangrijker vinden dan hun leven?'

Tijdens mijn jaren in de gevangenis heb ik veel gelovigen zien sterven. Toch hebben ze nooit, maar dan ook nooit de God verloochend Die in de hemel is. Ze hadden alleen maar hoeven zeggen dat ze niet in godsdienst geloofden, en ze waren vrij geweest. Ik begreep niet wat nu maakte dat zij niet bang waren voor de dood. Hun onvoorstelbaar groot geloof stelde mij voor de brandende vraag: 'Wat zagen zij dat ik niet zag?'

- a. Wat heeft bovenstaand gedeelte te maken met het Eerste Gebod?
- b. Wat is het kenmerkende verschil tussen de vervolgte kerk en het christelijke westen, als het gaat over het omgaan met het Eerste Gebod?
- c. Wat kunnen wij hiervan leren?

ZELFSTUDIEVRAGEN

PARAGRAAF 1.1

1. Noem twee doelen van het Eerste Gebod.
2. Waarom beginnen de Tien Geboden met *dit* gebod?
3. Wat vraagt de Heere ten diepste van ons in het Eerste Gebod?

PARAGRAAF 1.2

4. Wat bedoelen we met 'Gods hartelijke roepstem'?
5. Wat wordt bedoeld met 'niemand kan twee heren dienen'?
6. Geef een definitie van afgoderij.
7. Welk beeld wordt in de Bijbel verschillende malen gebruikt voor de relatie tussen de Heere en het verbondsvolk Israël? Wat heeft dit te maken met het Eerste Gebod?
8. Waarom is *ontrouw aan God* dienst aan de duivel?
9. Waaraan zie je in de Bijbel o.a. dat ontrouw de Heere tot in het diepst kwetst?

PARAGRAAF 1.3

10. Welke afgoden kunnen ons leven beheersen? Noem eens voorbeelden.

NOTEN

1. Enkele redelijk willekeurige gedeelten uit de Bijbel waarin sprake is van (waarschuwing *tegen* en/of straf *over*) een bepaalde vorm van afgoderij: Ex. 34:12-17, Lev. 19:4 en 31, Deut. 13, 30:15-20, 1 Kon. 11:1-13, 18:21-46, Jes. 44:6-28, 46, Jer. 10:1-16, 11:1-17, Ezech. 23, Hos. 13, 1 Kor. 6:12-20, 10:7, Fil. 3:19, 1 Tim. 6:9/10 en 1 Joh. 5:21.
2. Zie bijvoorbeeld Deut. 4:23, 31:16 en 20, Ps. 78:10, Jer. 11:10 en 22:9.
3. Zie bijvoorbeeld Jer. 2 en 3 en Ezech. 16.
4. Zie R. van Kooten, *Geen afgoden, geen beelden*, Houten 1992, blz. 60.
5. In de Schrift vind je hier ook verschillende voorbeelden van, bijvoorbeeld in: Dan. 4 en Hand. 8:4-25 (je eigen ik), 1 Kon. 11:1-8 (vrouwen), 2 Kron. 16:12 (medische techniek), Luk. 16:13 (geld) en Fil. 3:19 (eten).
6. Een afgod stond vaak ergens voor, er zat iets achter – zie noot 24.
7. Zie de indringende boodschap van 1 Joh. 3:7-10.
8. Zie ook de Heidelberger Catechismus, vraag en antwoord 11 met de tekstverwijzingen.
9. Zie bijvoorbeeld: Spr. 1:20-33, Luk. 10:1-16, 12:13-21 en 19:27
10. Afgoden zoals Baäl en Astarte vormen voor ons inderdaad geen verleiding meer. Dat wat er vaak achter zat (Baäl: god van oorlog en vruchtbaarheid / Astarte: godin van de oorlog, vruchtbaarheid en seksualiteit) natuurlijk wel! Dit zie je ook terugkomen in de andere afgoden die de Bijbel noemt.